

МОНГОЛ УЛСЫН
АВЛИГАТАЙ ТЭМЦЭХ ГАЗАР

МЭДҮҮЛЭГ ГАРГАГЧДАД ЗОРИУЛСАН ГАРЫН АВЛАГА

UIN.MN

УЛААНБААТАР ХОТ

2020 он

СЭНГЭЛЭН ДАНЫ САН

АВЛИГАТАЙ ТЭМЦЭХ ГАЗАР

The Asia Foundation

Canada

МЭДҮҮЛЭГ ГАРГАГЧДАД ЗОРИУЛСАН ГАРЫН АВЛАГА

/Шинэчилсэн 5 дахь хэвлэл/

УЛААНБААТАР ХОТ
2020 он

МЭДҮҮЛЭГ ГАРГАГЧДАД ЗОРИУЛСАН ГАРЫН АВЛАГА

Боловсруулсан:

Х.ХАШБААТАР АТГ-ын Хяналт шалгалт, дүн шинжилгээний хэлтсийн дарга, эрхэлсэн комиссар

Ц.БААСАНДЭЛГЭР АТГ-ын Хяналт шалгалт, дүн шинжилгээний хэлтсийн ажилтан, комиссар

Хянасан:

Л.СҮХ-ОЧИР АТГ-ын Хяналт шалгалт, дүн шинжилгээний хэлтсийн ХША-ны дарга, ахлах комиссар

Ц.ЦЭЦЭГДЭЛГЭРЭХ АТГ-ын Хяналт шалгалт, дүн шинжилгээний хэлтсийн МБДША-ны дарга, ахлах комиссар

Манай хаяг:

210644 Улаанбаатар,
Сүхбаатар дүүрэг,
Сөүлийн гудамж - 41
Монгол Улсын Авлигатай тэмцэх газар
Хяналт шалгалт, дүн шинжилгээний хэлтэс

Харилцах утас:

70112468, 70112469, 70112499, 70112484
70112485, 70112427, 70110252, 70112452

“Энэхүү гарын авлагыг Канадын Гадаад хэргийн яамны санхүүжилтээр Азийн сангаас хэрэгжүүлж буй Ардчилсан оролцоотойгоор төрийн албанд сайн засаглал, ил тод байдлыг дэмжих нь” төслийн дэмжлэгтэйгээр хэвлүүлэв.

Хэвлэсэн тоо: 5000 ширхэг

Хэвлэлийн хуудас: 2.1 хх

Хэвлэсэн газар: “УРАНГАР ПРЕСС” ХХК

ГАРЧИГ

1. Мэдүүлэг гаргагч, түүний үүрэг4
2. Хувийн ашиг сонирхлын мэдүүлэг болон хөрөнгө, орлогын мэдүүлгийг хянан шалгах8
3. Хариуцлага хүлээлгэх үндэслэл9
4. Хувийн ашиг сонирхол, хөрөнгө орлогыг мэдүүлэх тухай11
 - А. Хувийн ашиг сонирхлын мэдүүлэг болон хөрөнгө, орлогын мэдүүлгийг гаргах тухай.....11
 - Б. Хувийн ашиг сонирхлын мэдүүлэг болон хөрөнгө, орлогын мэдүүлгийг цахимаар мэдүүлж, баталгааны маягтаар бүртгүүлэх тухай /Загвар жишээ №1/.....15
5. Хувийн ашиг сонирхлын урьдчилсан мэдүүлэг гаргах /Загвар жишээ №2/40
6. Ашиг сонирхлын зөрчил үүссэн эсэх асуудлаар мэдэгдэл, тайлбар гаргах /Загвар жишээ №3, №4/.....47

НЭГ. МЭДҮҮЛЭГ ГАРГАГЧ, ТҮҮНИЙ ҮҮРЭГ

Авлигын эсрэг хууль тогтоомжийн үйлчлэлд Авлигын эсрэг хуулийн 4 дүгээр зүйлийн 4.1, Нийтийн албанд нийтийн болон хувийн ашиг сонирхлыг зохицуулах, ашиг сонирхлын зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх тухай хуулийн 4 дүгээр зүйлийн 4.1 дэх хэсэгт заасан этгээдүүд хамаарна.

Мэдүүлэг гаргагч нь хуульд заасны дагуу дараах үүргийг хүлээнэ. Үүнд:

Хуульд заасан хугацаанд гаргаж өгөх

Авлигын эсрэг хуулийн 10 дугаар зүйлийн 10.3, Нийтийн албанд нийтийн болон хувийн ашиг сонирхлыг зохицуулах, ашиг сонирхлын зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх тухай хуулийн 23 дугаар зүйлийн 23.3-т зааснаар мэдүүлгээ тухайн албан тушаалд сонгогдсон буюу томилогдсон өдрөөс хойш 30 хоногийн дотор, цаашид тухайн албан тушаалыг хашиж байх хугацаандаа жил бүрийн 2 дугаар сарын 15-ны дотор шинэчлэн гаргаж холбогдох байгууллага, албан тушаалтанд өгөх үүрэгтэй.

Дээр дурдсан хугацаанд мэдүүлгээ хугацаа хожимдуулж гаргасан нь хүндэтгэн үзэх шалтгаангүй бол Авлигын эсрэг хуулийн 10 дугаар зүйлийн 10.5, Нийтийн албанд нийтийн болон хувийн ашиг сонирхлыг зохицуулах, ашиг сонирхлын зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх тухай хуулийн 23 дугаар зүйлийн 23.4 дэх хэсэгт тус тус зааснаар гаргаж өгөөгүйд тооцно.

ХАСХОМ	ХАСУМ
МЭДҮҮЛЭГ ГАРГАГЧ	
Ашиг сонирхлын зөрчил үүссэн эсэхийг илэрхийлсэн мэдэгдэл, тайлбар	Сонгуульд нэр дэвшигчийн хөрөнгө, орлогын мэдүүлэг

Мэдүүлэг гаргагч нь хувийн ашиг сонирхлын мэдүүлэг болон хөрөнгө, орлогын мэдүүлэг /цаашид “ХАСХОМ” гэх/-ээ эрх бүхий албан тушаалтан /цаашид “ЭБАТ” гэх/-д хүлээлгэн өгөхдөө Улсын Их Хурлын Хууль зүйн байнгын хорооны 2012 оны 5 дугаар тогтоолын нэгдүгээр хавсралтаар батлагдсан “Албан тушаалтны хувийн ашиг сонирхлын мэдүүлэг болон хөрөнгө, орлогын мэдүүлгийг бүртгэх, хянах, хадгалах журам”-ын 2.6¹-д “Мэдүүлгийн бүрдүүлэлтийн цахим сан (<https://meduuleg.iaac.mn>)-д мэдүүлгээ гаргасан бол үнэн, зөв мэдүүлсэн талаарх баталгааг тухайн байгууллагын мэдүүлгийг хүлээн авах эрх бүхий албан тушаалтанд гаргана.” гэж заасны дагуу “баталгааны маягт”-аар гаргаж, “ХАСХОМ хүлээн авсан тухай бүртгэл”-ийн дэвтэрт гарын үсгээ зурах үүрэгтэй.

Хөрөнгө, орлогод орсон их хэмжээний өөрчлөлтийн тухай мэдэгдэх

Авлигын эсрэг хуулийн 10 дугаар зүйлийн 10.4-т зааснаар мэдүүлэг гаргагч энэ хуулийн 10.3-т заасан хугацаанд мэдүүлгээ мэдүүлсний дараа хөрөнгө, орлого нь нэг сарын хөдөлмөрийн хөлсний доод хэмжээг хоёр зуун тавь дахин

нэмэгдүүлсэнтэй тэнцэх буюу түүнээс дээш хэмжээгээр өөрчлөгдсөн бол өөрчлөлт орсноос хойш 30 хоногийн дотор мэдүүлж бүртгүүлнэ.

Их хэмжээний өөрчлөлтийг цахимаар мэдүүлэхдээ “мэдүүлэг гаргах үндэслэл”-ийг сонгож зөвхөн өөрчлөлт орсон хөрөнгө, орлогыг мэдүүлнэ. Тодруулбал, “Хөрөнгө, орлогод орсон их хэмжээ” гэдэгт Хөдөлмөр, нийгмийн зөвшлийн гурван талт Үндэсний хорооны хамтарсан 2018 оны 05 дугаар тогтоолын дагуу хөдөлмөрийн хөлсний доод хэмжээ 2020 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс эхлэн 420000 төгрөг болсон нь 105 сая төгрөг түүнээс дээшхи хэмжээг ойлгоно.

Бодитой, үнэн зөв мэдүүлэх

Авлигын эсрэг хуулийн 10 дугаар зүйлийн 10.2, Нийтийн албанд нийтийн болон хувийн ашиг сонирхлыг зохицуулах, ашиг сонирхлын зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх тухай хуулийн 23 дугаар зүйлийн 23.2-т зааснаар мэдүүлэг гаргагч нь өөрийн хувийн ашиг сонирхол, түүнчлэн өөрийн болон гэр бүлийн гишүүдийн хөрөнгө, орлого, зээлийг үнэн зөв мэдүүлэх үүрэгтэй.

Хөрөнгө, орлогын эх үүсвэрийн талаар болон хувийн ашиг сонирхлын мэдүүлгийг тодорхой тайлбарлах

Авлигын эсрэг хуулийн 13 дугаар зүйлийн 13.7, Нийтийн албанд нийтийн болон хувийн ашиг сонирхлыг зохицуулах, ашиг сонирхлын зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх тухай хуулийн 26 дугаар зүйлийн 26.8-д зааснаар мэдүүлэг гаргагч хөрөнгө, орлогын эх үүсвэрийг болон хувийн ашиг сонирхлын мэдүүлгийг бодитой, үнэн зөв тайлбарлах үүрэгтэй. Хөрөнгө, орлого, зээлийг мэдүүлэхдээ УИХ-ын Хууль зүйн байнгын хорооны 2012 оны 5 дугаар тогтоолын 1 дүгээр хавсралтаар батлагдсан “Албан тушаалтны хувийн ашиг сонирхлын мэдүүлэг болон хөрөнгө, орлогын мэдүүлгийг бүртгэх, хянах, хадгалах журам”-ын 4 дэх хэсгийн 4.4-т заасныг баримтална.

Батлагдсан маягтын дагуу засваргүй, тодорхой бичих, асуулт бүрд хариулах

УИХ-ын Хууль зүйн байнгын хорооны 2012 оны 5 дугаар тогтоолын 1 дүгээр хавсралтаар батлагдсан “Албан тушаалтны хувийн ашиг сонирхлын мэдүүлэг болон хөрөнгө, орлогын мэдүүлгийг бүртгэх, хянах, хадгалах журам”-ын 4 дэх хэсгийн 4.5 дахь хэсэгт зааснаар мэдүүлэг гаргагч мэдүүлгийг засваргүй, тодорхой, ойлгомжтой бичих бөгөөд асуулт бүрд хариулна.

ХОЁР. ХУВИЙН АШИГ СОНИРХЛЫН МЭДҮҮЛЭГ БОЛОН ХӨРӨНГӨ, ОРЛОГЫН МЭДҮҮЛГИЙГ ХЯНАН ШАЛГАХ

Хувийн ашиг сонирхлын мэдүүлэг болон хөрөнгө, орлогын мэдүүлгийг Авлигатай тэмцэх газар нь Авлигын эсрэг хуулийн 13 дугаар зүйлийн 13.3, 13.4, 13.5, 13.6 дахь хэсэг, Нийтийн албанд нийтийн болон хувийн ашиг сонирхлыг зохицуулах ашиг сонирхлын зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх тухай хуулийн 26 дугаар зүйлийн 26.3, 26.4, 26.5, 26.6 дахь хэсэгт тус тус заасны дагуу дараах үндэслэлээр хянан шалгана. Үүнд:

1. Мэдүүлгээ хуульд заасан хугацаанд нь гаргаж өгөөгүй;
2. Хөрөнгө, орлогын эх үүсвэрийг заагаагүй буюу түүнийг хэрхэн олсон талаар тайлбар гаргаагүй;
3. Хувийн ашиг сонирхлын мэдүүлгийг бүрэн гүйцэд гаргаагүй;
4. Өргөдөл, гомдол, мэдээллийн мөрөөр;
5. Төлөвлөгөөт хяналт шалгалтын дагуу;
6. Хөрөнгө, орлогын мэдүүлгийг бүртгэх эрх бүхий албан тушаалтан мэдүүлэг засваргүй, бүрэн гүйцэд бөглөгдсөн, хугацаандаа өгсөн эсэхэд хяналт тавьж, мэдүүлгийг зохих журмын дагуу гаргаж өгөхийг шаардах, хууль зөрчсөн гэж үзэх үндэслэл байвал бүрэн эрхийнхээ хүрээнд хянан шалгах буюу Авлигатай тэмцэх газарт шилжүүлэн шалгуулах үүрэгтэй.

ГУРАВ. ХАРИУЦЛАГА ХҮЛЭЭЛГЭХ ҮНДЭСЛЭЛ

Мэдүүлэг гаргагч нь Авлигын эсрэг хуулийн 13 дугаар зүйлийн 13.8-д зааснаар **Хөрөнгө, орлогын мэдүүлэгтэй** холбоотой зөрчил гаргасан тохиолдолд дараах хариуцлагыг хүлээлгэнэ:

нэг сарын цалин хөлстэй тэнцэх хэмжээний хөрөнгө, орлогыг мэдүүлээгүй буюу худал мэдүүлсэн, хөрөнгө, орлогын мэдүүлгийг хожимдуулсан нь хүндэтгэн үзэх шалтгаантай бол

САНУУЛАХ

зургаа хүртэл сарын цалин хөлстэй тэнцэх хэмжээний хөрөнгө, орлогыг мэдүүлээгүй буюу худал мэдүүлсэн, хөрөнгө, орлогын мэдүүлгээ удаа дараа хугацаа хожимдуулж гаргасан бол

АЛБАН ТУШААЛЫН ЦАЛИНГИЙН ХЭМЖЭЭГ ГУРВАН САР ХҮРТЭЛ ХУГАЦААГААР 30 ХУВИАР БУУРУУЛАХ

зургаан сараас дээш нэг жил хүртэлх хугацааны цалинтай тэнцэх хэмжээний хөрөнгө, орлогыг мэдүүлээгүй буюу худал мэдүүлсэн бол

АЛБАН ТУШААЛ БУУРУУЛАХ, ЭСХҮЛ АЛБАН ТУШААЛЫН ЦАЛИНГИЙН ХЭМЖЭЭГ ГУРВАН САР ХҮРТЭЛ ХУГАЦААГААР 30 ХУВИАР БУУРУУЛАХ

нэг жилийн цалинтай тэнцэх буюу түүнээс их хэмжээний хөрөнгө, орлогыг мэдүүлээгүй, худал мэдүүлсэн, эсхүл хөрөнгө, орлогын мэдүүлгийг гаргаж өгөөгүй, гаргахаас татгалзсан бол

АЛБАН ТУШААЛААС НЬ ОГЦРУУЛАХ БУЮУ АЖЛААС ХАЛАХ

Мэдүүлэг гаргагч нь Нийтийн албанд нийтийн болон хувийн ашиг сонирхлыг зохицуулах, ашиг сонирхлын зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх тухай хуулийн 29 дүгээр зүйлийн 29.1-д зааснаар **Хувийн ашиг сонирхлын мэдүүлэгтэй** холбоотой зөрчил гаргасан тохиолдолд дараах хариуцлагыг хүлээлгэнэ:

хувийн ашиг сонирхлын мэдүүлгийг хуульд заасан хугацаанаас хожимдуулж гаргасан нь хүндэтгэн үзэх шалтгаантай бол

САНУУЛАХ

хувийн ашиг сонирхлын мэдүүлгийг хуульд заасан хугацаанаас удаа дараа хожимдуулж гаргасан бол

АЛБАН ТУШААЛЫН ЦАЛИНГИЙН ХЭМЖЭЭГ ГУРВАН САР ХҮРТЭЛ ХУГАЦААГААР 30 ХУВИАР БУУРУУЛАХ

хувийн ашиг сонирхлын мэдүүлгийг худал мэдүүлсэн, хуулийн 29.2.2-т заасан хариуцлага хүлээлгэх зөрчлийг удаа дараа гаргасан бол

АЛБАН ТУШААЛЫГ НЬ БУУРУУЛАХ

хувийн ашиг сонирхлын мэдүүлгийг гаргаж өгөөгүй, энэ хуулийн 29.2.3-т заасан хариуцлага хүлээлгэх зөрчлийг удаа дараа гаргасан бол

НИЙТИЙН АЛБАНААС ХАЛАХ

ДӨРӨВ. ХУВИЙН АШИГ СОНИРХОЛ, ХӨРӨНГӨ ОРЛОГЫГ МЭДҮҮЛЭХ ТУХАЙ

Хувийн ашиг сонирхол, хөрөнгө орлогыг мэдүүлэхдээ Авлигын эсрэг хууль, Нийтийн албанд нийтийн болон хувийн ашиг сонирхлыг зохицуулах ашиг сонирхлын зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх тухай хууль, Монгол Улсын Их Хурлын Хууль зүйн байнгын хорооны 2012 оны 5 дугаар тогтоолын 1 дүгээр хавсралтаар батлагдсан “Албан тушаалтны хувийн ашиг сонирхлын мэдүүлэг болон хөрөнгө, орлогын мэдүүлгийг бүртгэх, хянах, хадгалах журам”-ын 4 дэх хэсэгт заасныг тус тус баримтална. Үүнд:

А. Хувийн ашиг сонирхлын мэдүүлэг болон хөрөнгө, орлогын мэдүүлгийг гаргах тухай

4.1. Мэдүүлэгт дараах зүйлийг тусгана:

4.1.1. мэдүүлэг гаргагч, түүний гэр бүлийн байдал;

4.1.2. хувийн ашиг сонирхлын байдал;

4.1.3. хөрөнгө, орлого.

4.2. Энэ журмын 4.1.1-д заасан “Мэдүүлэг гаргагч, түүний гэр бүлийн байдал” гэсэн хэсэгт хамт амьдарч байгаа болон өрхийн бүртгэлд бүртгэлтэй, эхнэр, нөхөр, хамтран амьдрагч, хүүхэд, эцэг, эхийг бичих бөгөөд Үүнд: гадаад улсад ажиллаж, сурч байгаа гэр бүлийн гишүүн хамаарна.

4.3. Энэ журмын 4.1.2-т заасан “Хувийн ашиг сонирхлын байдал” гэсэн хэсэгт дараах зүйлийг мэдүүлнэ:

4.3.1. “Мэдүүлэг гаргагчтай хамаарал бүхий этгээд” /Үүнд: Тухайн нийтийн албан тушаалтны эцэг, эх, төрсөн ах, эгч, дүү, гэр бүлийн гишүүн, хамтран амьдрагч, эхнэр /нөхөр/-ийн эцэг, эх, төрсөн ах, эгч, дүү, бусад нэгдмэл сонирхолтой этгээдийн нэрийг ямар хамааралтай болох, ажиллаж байгаа /байсан/ байгууллага, албан тушаал, бизнес, үйл ажиллагааны чиглэл, төрсөн газар, үндсэн харьяаг тус тус мэдүүлнэ/;

4.3.2. “Мэдүүлэг гаргагчтай нэгдмэл сонирхолтой этгээд” /Үүнд: Тухайн нийтийн албан тушаалтантай ашгийн

төлөө үйл ажиллагаагаар холбоотой хувь хүн, хуулийн этгээдийг тэдгээртэй ямар харилцаа, хамааралтай /байсан/ болох, үйл ажиллагааны чиглэл, зорилго, байгууллага, ажил, албан тушаал эрхэлж байгаа /байсан/ болон тэдгээрийн төрөл зэргийг бичнэ/;

4.3.3. “Гишүүнчлэл, хуулийн этгээдийн удирдах зөвлөлийн гишүүн” /Үүнд: холбоо, нэгдэл, хөдөлгөөн, нутгийн зөвлөлийн тэргүүн, гишүүн, нам, улс төр, олон нийтийн байгууллагын гишүүнчлэлд байсан болон байгаа талаар бичнэ/;

4.3.4. “Төлөөлөл хэрэгжүүлсэн байдал” /Үүнд: хувь хүн, хуулийн этгээдийг төлөөлөн тодорхой үйл ажиллагаа, харилцаанд оролцсон талаар бичнэ/;

4.3.5. “Бэлэг, үйлчилгээ, өв залгамжлал, хандив, туслалцаа, хөнгөлөлт” /Үүнд: тухайн албан тушаалтны нэг сарын цалингаас дээш хэмжээний бэлэг, үйлчилгээ, хандив, туслалцаа, хөнгөлөлтийг мэдүүлнэ/;

Тайлбар: Энэ журамд заасан “байсан” гэдэг хугацаанд Нийтийн албанд нийтийн болон хувийн ашиг сонирхлыг зохицуулах, ашиг сонирхлын зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх тухай хуульд заасны дагуу сүүлийн хоёр жилийн хугацааг хамааруулж ойлгоно.

4.3.6. “Урьдчилсан мэдүүлэг, бусад мэдэгдэл, тайлбар гаргасан байдал” /Үүнд: тухайн жилд нийтийн албанд томилогдохоор нэр дэвшихдээ гаргасан урьдчилсан мэдүүлэг, бусад мэдэгдэл, тайлбар гаргасан тухай бичнэ/;

4.3.7. Мэдүүлэг гаргагч албан тушаалын бүрэн эрхийнхээ дагуу олж авсан мэдээллийг хууль бусаар задруулах, албан үүрэгтээ хамааралгүй байдлаар ашиглахгүйг мэдэгдэж гарын үсэг зурж баталгаажуулна.

4.4. Хөрөнгө, орлогыг дараах байдлаар мэдүүлнэ:

4.4.1. Орлого хэсэгт:

-“үндсэн цалин, хөдөлмөрийн хөлс, болон тэдгээртэй адилтгах хөдөлмөр эрхлэлтийн орлого”;

-“шагнал, урамшуулал болон тэдгээртэй адилтгах орлого” /Үүнд: албан байгууллага болон бусад хуулийн этгээд, хувь хүнээс олгосон шагнал, урамшуулал хамаарна/;

-“үйл ажиллагааны орлого” /Үүнд: үндсэн ажлаас

гадуур ажиллаж олсон орлого, хувиараа үйлдвэрлэл, үйлчилгээ эрхэлсний орлого хамаарна/;

-“хөрөнгийн орлого” /Үүнд: түрээс, эрхийн шимтгэл, ногдол ашиг, хүүгийн орлого, хөрөнгө бусдад ашиглуулсны орлого хамаарна/;

-“хөрөнгө борлуулсны орлого” /Үүнд: хөдлөх болон үл хөдлөх хөрөнгө, хувьцаа борлуулсны орлого хамаарна/;

-“хандивын орлого” /Үүнд: бусдаас авсан мөнгөн хандив, тусламж хамаарна/;

-бусад орлого /Үүнд: шинжлэх ухаан, утга зохиол, урлагийн бүтээл туурвих, бүтээгдэхүүний ашигтай загвар зохион бүтээх, спорт, урлагийн тоглолт зохион байгуулах, тэдгээрт оролцох замаар олсон орлого, тэдгээртэй адилтгах бусад орлого, шагнал, төлбөрт таавар, бооцоот тоглоом, эд мөнгөний хонжворт сугалааны орлого, төрөөс олгож байгаа бүх төрлийн мөнгөн тэтгэмжийн орлого хамаарна/.

4.4.2. Хөрөнгө, зээл хэсэгт:

-“Орон сууц, барилга, байгууламж” /Үүнд: хувийн болон нийтийн орон сууц, үйлдвэрлэл, үйлчилгээний зориулалттай барилга, авто зогсоол, гараж, зуслангийн байр, гэр зэргийг мэдүүлнэ. “Хийц, талбай” баганад тухайн барилга байгууламжийн хийц, өрөөний тоо, талбайн хэмжээг, зах зээлийн үнэлгээг мэдүүлэг гаргах үеийн зах зээлийн ханшаар үнэлж бичнэ. Гадаад улс орон, чөлөөт бүсэд байгаа орон сууц, барилга, байгууламжийг мэдүүлнэ/;

-“Тээврийн хэрэгсэл” /Үүнд: автомашин, өөрөө явагч хэрэгсэл, усан онгоц, нисэх онгоц, бусад техник, тоног төхөөрөмжийг мэдүүлнэ. Зах зээлийн үнэлгээг мэдүүлэг гаргах үеийн зах зээлийн ханшаар үнэлж бичнэ/;

-“Мал, аж ахуй” /Үүнд: таван хошуу малаас гадна туслах аж ахуйн чиглэлээр үржүүлж байгаа гахай, тахиа, бусад тэжээвэр амьтдыг мэдүүлнэ/;

-“Газар” /Үүнд: мэдүүлэг гаргагчийн болон түүний гэр бүлийн гишүүдийн өмчлөл, эзэмшлийн болон ашиглаж байгаа газрыг мэдүүлнэ/;

-“Үнэт эдлэл, урлаг, түүхийн үнэт зүйл” /Үүнд: хөрөнгийн нэр, үнэлгээ, эзэмшигчийн нэр, эх үүсвэрийн тайлбарыг мэдүүлнэ/;

-“Хадгаламж, бэлэн мөнгө, хувийн харилцах болон төлбөрийн данс, картын дансны үлдэгдэл” /Үүнд: гадаад, дотоодын банк, санхүүгийн байгууллагад байгаа бүх төрлийн данс, картны үлдэгдлийг мэдүүлнэ. Гадаад валютыг тухайн жилийн эцсийн Монголбанкны ханшаар төгрөгт хөрвүүлэн дүнг бичнэ/;

-“Авлага” /Үүнд: хувь хүн, хуулийн этгээдээс авах бэлэн мөнгө, хөрөнгийн дүн, хугацаа, хүү, тайлбарыг тодорхой бичнэ/;

-“Зээл” /Үүнд: өөрийн болон гэр бүлийн гишүүдийн зээлийн талаарх мэдээллийг мэдүүлэх бөгөөд бусдаас зээлсэн бэлэн мөнгө, хөрөнгийн дүн, хугацаа, зээл, зээлийн хүүгийн дүн, зориулалтыг бичнэ/;

-“Компани, нөхөрлөл, хоршоонд оруулсан хөрөнгө оруулалт” /Үүнд: өөрийн болон гэр бүлийн гишүүдийн үүсгэн байгуулсан болон хувь нийлүүлсэн хуулийн этгээд, түүний толгой, охин, хараат болон салбар компани, аж ахуйн нэгж, гадаад, дотоодын

хөрөнгийн биржээс худалдан авсан хувьцаа, бонд, бусад үнэт цаасыг мэдүүлнэ. Хөрөнгийн эх үүсвэрийг тодорхой бичнэ/;

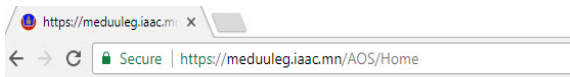
-“Эрх, патент, тусгай зөвшөөрөл” /Үүнд: өөрийн болон гэр бүлийн гишүүдийн өмчлөл, эзэмшилд байгаа зохиогчийн эрх, патент, тусгай зөвшөөрлийг мэдүүлнэ/.

Б. Хувийн ашиг сонирхлын мэдүүлэг болон хөрөнгө, орлогын мэдүүлгийг цахимаар мэдүүлж, баталгааны маягтаар бүртгүүлэх тухай

1. Цахим системд нэвтрэх

Хувийн ашиг сонирхлын мэдүүлэг болон хөрөнгө орлогын мэдүүлгийг <https://meduuleg.iaac.mn> цахим хаягаар орж, мэдүүлнэ.

2. ХАСХОМ-ийн эрхийг үүсгэх

Мэдүүлэг гаргагчийн эрхийг цахим системд тухайн байгууллагын мэдүүлгийг хүлээн авч бүртгэх, хянах, хадгалах эрх бүхий албан тушаалтнаас үүсгэнэ.

- а. Цахим системд анх удаа бүртгэх бол мэдүүлэг гаргагчийг үндсэн мэдээлэл /овог, нэр, регистрийн дугаар, и-мэйл хаяг, байгууллага, албан тушаалын нэр, мэдүүлэг гаргах үндэслэл, тухайн албан тушаалд томилогдсон огноо, ХАСХОМ мэдүүлсэн он г.м/-ийг ЭБАТ-аас бүртгэнэ.
- б. Урьд нь цахим системд ХАСХОМ мэдүүлж байсан бол өмнөх байгууллагын ЭБАТ-аас хасалт хийлгэн, шинээр томилогдсон байгууллага руу “Шилжүүлэн татах” үйлдлийг хийлгэж эрхийг үүсгэнэ.

3. Нууц үг илгээх болон сэргээх

Цахим системд нууц үгийг илгээх болон сэргээхэд дараах зарчмыг баримтална.

- а. Мэдүүлэг гаргагчийг шинээр бүртгэхэд цахимд бүртгүүлсэн и-мэйл хаягаар нууц үг доорх байдлаар ирнэ.

ХАСХОМ бүрдүүлэлтийн програм Inbox x

meduuleg@iaac.mn <meduuleg@iaac.mn>
to me ▾

🗣️ Mongolian ▾ > English ▾ [Translate message](#)

ХАСХОМ бүрдүүлэлтийн програмд нэвтрэх таны нууц үг w0eiBSYMGt болж өөрчлөгдлөө. Та 24 цагийн дотор нэвтэрч нууц үгээ солино уу. <https://meduuleg.iaac.mn> Мэдүүлэг авч дуусах хуулийн хугацаа 2 сарын 15.

- б. Мэдүүлэг гаргагч Та цахим системд нэвтрэх нууц үгээ мартсан бол “нууц үг сэргээх холбоос”-ыг дарж холбогдох үйлдлийг хийснээр “нууц үг”-ээ шинээр авч болно.
- в. Мэдүүлэг гаргагч Та цахим системд нэвтрэх нэр буюу и-мэйл хаягаа өөрчлөх тохиолдолд байгууллагынхаа ЭБАТ-д хандаж солиулна.

Хувийн ашиг сонирхлын мэдүүлэг болон хөрөнгө, орлогын мэдүүлгийн бүрдүүлэлтийн систем

Нэвтрэх нэр	<input type="text" value="Имэйл хаягаа оруул"/>
Нууц үг	<input type="text" value="Нууц үгээ оруул"/>

[Нууц үг сэргээх холбоос](#)

НэвтрэхАрилгах

[Тусламж](#)

Хувилбар 2.0

Имэйлээ оруулна уу

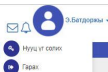
Имэйл:

?

ИлгээхБуцах

4. Нууц үг солих

Мэдүүлэг гаргагч цахим системд нэвтрэх өөрийн нууц үгийг солих бол

Мэдүүлэг гаргагчийн нэрийн өмнөх хүний лого дээр дарахад гарч ирэх солих нууц үгийг оруулан солино.

Хэрэглэгч

Хэрэглэгчийн нэр ба имэйл:

Нууц үг солих

Өмнөх нууц үг:

Шинэ нууц үг:

Давтан оруулах:

Нууц үг солихАрилгахБуцах

5. ХАСХОМ мэдүүлэх

Мэдүүлэг гаргагч өөрийн ХАСХОМ-ийг мэдүүлэхдээ нүүр хуудасны жагсаалтаас баталгаажуулаагүй мэдүүлгийн “Засварлах” товч руу нэвтэрч мэдүүлнэ.

ХАСХОМ жагсаалт

Он	Байгууллага	Албан тушаал	Мэдүүлсэн өгнөө	Баталгаажуулсан өгнөө	Төлөв	Үйлдэл	
1	2017	Удирдах байгууллага АААА	Улсын байцагч	2018-01-06		✗	➔ ↶

Үйлдэл:

Баталгаажуулалт хийгээгүй улаан өнгийн “X” хэлбэртэй байвал мэдүүлгийг засварлах эрхтэй юм.

Төлөв	Үйлдэл
✗	➔ ↶

Дэлгэрэнгүй**Засварлах****6. Баталгаажуулах**

Мэдүүлэг гаргагч ХАСХОМ-ийг мэдүүлж дууссан бол жагсаалтын дэлгэрэнгүй ➔ товчийг сонгож дарахад “дэлгэрэнгүй хуудас” гарч ирнэ.

Мэдүүлэгчийн мэдээлэл

Эцэргэхэл-ийн нэр: Энхээ Нэр: Батдорж Регистрийн дугаар: 4386061464

Байгууллага: Удирдах байгууллага АААА Албан тушаал: Улсын байцагч

Мэдүүлэг гаргагч Гэр бүлийн байдал ... Хамгаарал бүхий этгээд Нэгдэл сонирхолтой этгээд Гишүүнчлэл, ...

1.1 Мэдүүлэг гаргагч

Ургийн овог	Боригон	Эцэг ахуйн нэр	Энхээ	Өөрийн нэр	Батдорж
Регистрийн дугаар	4386061464	Гар утас	99124454	Имэйл хаяг	enkhlee@yahoo.com
Оршин суугаа газрын хаяг	Монгол, Улаанбаатар, Баянгол дүүрэг 2-р хороолол 2-р хороо, 50А байр 4 тоот	Ахлын утас			
		Гэрийн утас			
Боловсрол, мэргэжил	Багалаар, икенер	Байгууллагын нэр	Удирдах байгууллага АААА		
Төрсөн газар	Монгол, Дорнод Дашбалбар сум, төрөх газар	Газар, хэлтэс, тасаг, алба	11-р Байгаль орчны газар		
Үндсэн харьяа	Монгол, Улаанбаатар, Баянзүрх дүүрэг	Албан тушаал	Улсын байцагч		
Сүүлийн хоёр жил ажилласан	байгууллага, албан тушаал				
ХАСХОМ гаргасан шалтгаан	Шинэчлэн гаргасан	Тухайн албан тушаалд томилогдсон, сонгогдсон өгнөө	2014-03-03		

ХАСХОМ харах**Хаах**

“ХАСХОМ харах” товчийг дарахад, мэдүүлэг PDF файл хэлбэрээр гарч ирнэ.

[ХАСХОМ харах](#)[Баталгаажуулах](#)[Хаах](#)

Үүний дараа мэдүүлэг гаргагч Та дэлгэрэнгүй хуудасны доод хэсэгт харагдах “**Баталгаажуулах**” товчийг дарснаар мэдүүлгээ баталгаажуулах ба “**Баталгааны маягт**” гэсэн товч гарах бөгөөд түүнийг дарж уг маягтыг татаж аван шалгаад, хэвлэж, гарын үсгээ зурж, байгууллагынхаа ЭБАТ-д хүлээлгэн өгч, мөн “ХАСХОМ хүлээн авсан бүртгэл”-д гарын үсгээ зурна.

Хэрвээ “**Баталгаажуулах**” товч дээр дарахад баталгаажуулалт хийгдэхгүй анхааруулга өгөөд байвал таны мэдүүлгийн “Орлого” хэсэг хоосон буюу бөглөгдөөгүй болохыг цахим системээс анхааруулж байгаа юм. /Загвар жишээ №1/

БАТАЛГААНЫ МАЯГТ/Хувийн ашиг сонирхлын мэдүүлэг болон хөрөнгө, орлогын
мэдүүлгийг цахим хэлбэрээр мэдүүлсэн тухай/

Дугаар

..... он сар

Удирдах байгууллага АААА

Энхээ Батдорж

/Байгууллагын нэр/
11-р Байгаль орчны газар

/Эцэг/эх/-ийн нэр, нэр/

/Салбар, нэгжийн нэр/
Улсын байцаагч

4386061464

/Регистрийн дугаар/

/Албан тушаал/

2014-03-03

enkhee@yahoo.com

/Албан тушаалд томилогдсон
огноо, шийдвэрийн дугаар/<https://mediuleg.iaac.mn/> цахим системд бүртгэгдсэн имэйл хаяг

ХАСХОМ-ийг мэдүүлэх болсон үндэслэлийг сонгож тэмдэглэнэ үү.

 Томилогдсон, сонгогдсоноос хойш 30 хоногийн дотор гаргасан Шинэчлэн гаргасан тайлант он 2019 Хөрөнгө, орлогод орсон их хэмжээний өөрчлөлт

ХАСХОМ-ийг мэдүүлэх эрхийг цахим системд үүсгэсэн огноо: 2020-01-03

ХАСХОМ-ийн баталгааны маягтыг хүлээн авч
цахим системд баталгаажуулсан огноо:.....2020-01-17.....

Энхээ

Батдорж

..... /эцэг/эх/-ийн нэр/ /нэр/ миний бие Авлигын эсрэг хуулийн

10 дугаар зүйлийн 10.2, 10.3, 10.4 дэх хэсэг, Нийтийн албанд нийтийн болон хувийн ашиг сонирхлыг зохицуулах, ашиг сонирхлын зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх тухай хуулийн 23 дугаар зүйлийн 23.2, 23.3 дахь хэсэгт заасны дагуу . 13. хуудас бүхий ХАСХОМ-ийг Авлигатай тэмцэх газрын (<https://mediuleg.iaac.mn>) цахим системд бүрэн гүйцэд, үнэн зөв мэдүүлсэнэ баталж байна.ХАСХОМ мэдүүлэхтэй холбоотой үүргээ зөрчвөл хуульд заасан хариуцлага хүлээнэ.

Баталгаа гаргасан,

Мэдүүлэг гаргагч:

Энхээ Батдорж

/Эцэг/эх/-ийн нэр, нэр/

Баталгааны маягтыг хүлээж авсан,
Мэдүүлгийг бүртгэх, хянах, хадгалах
эрх бүхий албан тушаалтан:

Хуулийн зөвлөх

/Албан тушаал/

Ц.Батдэлгэр

/Эцэг/эх/-ийн нэр, нэр/

/Гарын үсэг/

/Гарын үсэг/

2020 оны 01 сарын 17 өдөр

ЗАГВАР ЖИШЭЭ №1

УИХ-ын Хууль зүйн байнгын хорооны
2012 оны 05-р тогтоолын 2-р хавсралт

АЛБАН ТУШААЛТНЫ 2019 ОНЫ ХУВИЙН АШИГ СОНИРХЛЫН МЭДҮҮЛЭГ БОЛОН ХӨРӨНГӨ, ОРЛОГЫН МЭДҮҮЛЭГ

Нэг. Мэдүүлэг гаргагч, түүний гэр бүлийн байдал:

1.1. Мэдүүлэг гаргагч												
Ургийн овог: Боржигон				Эцэг/эхийн нэр: Дорж				Нэр: Болдбаяр				
Регистрийн дугаар:												
A	Ю	7	1	1	1	1	6	7	0	Иргэний үнэмлэхийн дугаар:		
Оршин суугаа газрын хаяг: БГД, 5 дугаар хороо, 10 дугаар хороолол, 9А байрны 251 тоот												
Гар утас: 9999-9999 Цахим шуудангийн хаяг: Bayar_99@gmail.com Ажлын утас: 7011-2469 Гэрийн утас: 7011-2452												
Боловсрол, мэргэжил: Дээд, эрх зүйч Байгууллагын нэр: Эрүүл мэндийн яам												
Төрсөн газар: Архангай, Эрдэнэбулган сум, эмнэлэг Газар, хэлтэс, тасаг, алба: Төрийн захиргаа, удирдлагын газар												
Үндсэн харьяа: Улаанбаатар хот, Баянгол дүүрэг Албан тушаал: Ахлах мэргэжилтэн Сүүлийн хоёр жил ажилласан байгууллага, албан тушаал:												
Сангийн яамны Төрийн захиргааны удирдлагын газрын мэргэжилтэн												
Мэдүүлэг гаргах үндэслэл: ☒ тэмдэглэгээ хийнэ.												
Тухайн албан тушаалд томилогдсон, сонгогдсон огноо:												
Шинээр томилогдсон, Сонгогдсон												
Шинэчлэн гаргасан												
Их хэмжээний өөрчлөлт												
2019 он 05 сар 15 өдөр												

1.2. Мэдүүлэг гаргагчийн гэр бүлийн байдал

Гэр бүлийн байдал	Эцэг /эх/-ийн нэр, нэр	Регистрийн дугаар	Төрсөн газар, үндсэн харьяа	Эрхэлж байгаа ажил, албан тушаал	Ажиллаж байгаа байгууллага, сурч байгаа сургууль, оршин суугаа газрын хаяг
Эхнэр, нөхөр, хамтран амьдрагч	Очирбатын Энхцэцэг	Ш372060120	Улаанбаатар хот, Сүхбаатар дүүрэг 1 дүгээр төрөх, Улаанбаатар хот, Баянгол дүүрэг	"Улам-Ундрах" ХХК-ийн ерөнхий захирал	Ажлын хаяг: Улаанбаатар хот, Сүхбаатар дүүрэг, 1 дүгээр хороо, Маргад центр 545 тоот. Гэрийн хаяг: Баянгол дүүргийн 5 дугаар хороо, 10 дугаар хороолол, 9А байрны 251 тоот.
Хүүхэд	Болдбаярын Тэмүүлэн	УХ94041210	Улаанбаатар хот, Баянгол дүүрэг, Эх нялхас эрдэм шинжилгээний төв	ОХУ-ын Нисэхийн дээд сургуульд оюутан	Улаанбаатар хот, Баянгол дүүргийн 5 дугаар хороо, 10 дугаар хороолол, 9А байрны 251 тоот.
Хүүхэд	Болдбаярын Хүслэн	УХ06291020	Улаанбаатар хот, Баянгол дүүрэг, Эх нялхас эрдэм шинжилгээний төв	Баянгол дүүргийн 13-р дунд сургуульд сурагч	Улаанбаатар хот, Баянгол дүүргийн 5 дугаар хороо, 10 дугаар хороолол, 9А байрны 251 тоот.
Эцэг	--	--	--	--	--
Эх	--	--	--	--	--

Тайлбар: Хамт амьдарч байгаа болон өрхийн бүртгэлд бүртгэлтэй эхнэр, нөхөр, хамтран амьдрагч, хүүхэд, эцэг, эхийг бичнэ.

Хоёр. Хувийн ашиг сонирхол**2.1. Мэдүүлэг гаргагчтай хамаарал бүхий этгээд**

Эцэг /эх/-ийн нэр, нэр	Ямар хамааралтай болох	Ажиллаж байгаа /байсан/ байгууллага, албан тушаал	Бизнес, үйл ажиллагааны чиглэл	Төрсөн газар, үндсэн харьяа
Гомбосүрэнгийн Батцэцэг	Эх	Өндөр насны тэтгэвэрт	--	Завхан аймаг, Тосонцэнгэл сум, Архангай аймаг, Эрдэнэбулган сум.
Гаадангын Очирбат	Хадам эцэг	"AAA" ХХК-ийн ерөнхий захирал	Барилга, зам гүүр	Булган аймаг, Булган сум, УБ хот, Баянзүрх дүүрэг.
Эрдэнэбатын Цэцэгмаа	Хадам эх	Цэцэрлэгийн эрхлэгчээр ажиллаж байсан. 2016 онд өндөр насны тэтгэвэрт гарсан.	--	Төв аймаг, Эрдэнэсант сум, УБ хот, Баянзүрх дүүрэг.
Доржийн Болдсайхан	Ах	Оюуны өмчийн газарт мэргэжилтэн	Төрийн байгууллага	Архангай аймаг, Эрдэнэбулган сум, УБ хот, Баянзүрх дүүрэг.
Доржийн Баяртүвшин	Дүү	2014-2016 онд Соёл урлагийн хороонд мэргэжилтнээр ажиллаж байсан, одоогоор ажилгүй.	--	Архангай аймаг, Эрдэнэбулган сум, УБ хот, Баянзүрх дүүрэг.
Очирбатын Гэрэл	Эхнэрийн эгч	Бүгд Найрамдах Солонгос Улсад ажиллаж амьдардаг.	БНСУ-д оёдлын үйлдвэрт ажилладаг.	Улаанбаатар хот, Баянзүрх дүүрэг УБ хот, Баянзүрх дүүрэг.
Очирбатын Бат	Эхнэрийн дүү	МУИС-н Хууль зүйн сургуулийн 3-р курсын оюутан.	Боловсрол	УБ хот, Баянзүрх дүүрэг, УБ хот, Хан-Уул дүүрэг

Тайлбар: Нийтийн албан тушаалтны эрхлэх асуудлын хүрээ, шууд болон шууд бус нөлөөлөх боломжтой байгууллагад харьяалалтай болон хамааралтай ажил эрхэлж байгаа /байсан/ өрх тусгаарласан эцэг, эх, хүүхэд, төрсөн ах, эгч, дүү, эхнэр /нөхөр/, хамтран амьдрагчийн эцэг, эх, төрсөн ах, эгч, дүүг бичнэ.

2.2. Мэдүүлэг гаргагчтай нэгдмэл сонирхолтой этгээд

Ашгийн төлөө үйл ажиллагаагаар холбогдсон хувь хүн, хуулийн этгээдийн нэр	Ямар харилцаатай /байсан/ болох /хуулийн этгээд бол ямар хамааралтай болох/	Үйл ажиллагааны чиглэл, зорилго	Байгууллага, ажил, албан тушаал /Эрхэлж байгаа /байсан/ үйл ажиллагааны төрөл/	Тайлбар
"Улам-Ундрах" ХХК	Хувь эзэмшигч, үүсгэн байгуулагч	Гадаад, дотоод худалдаа, хүнсний үйлдвэрлэл	--	2006 онд эхнэрийн хамтаар үүсгэн байгуулсан.
О.Бат	Эхнэрийн дүү	Автомашин худалдаа	Япон улсаас хамтарч автомашин импортоор оруулж ирж борлуулж ашиг олдог.	2010 оноос эхлэн одоог хүртэл хамтарч ажиллаж байна.
Д.Чулуун	Найз	Жимс, хүнсний ногоо тариалах	Өлзийт хорооллд хүнсний ногоо, жимс жимсгэнэ тарьж борлуулдаг.	2008 оноос эхлэн одоог хүртэл хамтарч ажиллаж байна.

Тайлбар: Нийтийн албан тушаалтантай ашгийн төлөө үйл ажиллагаагаар холбоотой хувь хүн, хуулийн этгээдийн талаар бичнэ.

2.3. Гишүүнчлэл, хуулийн этгээдийн удирдах зөвлөлийн гишүүн

№	Хаана, ямар байгууллагад харьяалалтай болох	Албан тушаал, үүсгэн байгуулагч, гишүүн, дэмжигчийн аль нь болох	Үйл ажиллагааны чиглэл, зорилго	Тайлбар
1	Улаанбаатар хот дахь Архангай аймгийн Эрдэнэбулган сумын нутгийн зөвлөл	Гишүүн	Орон нутгийг хөгжүүлэх	2010 онд зөвлөлийн гишүүн болсон.
2	Монголын Хөл бөмбөгийн холбоо	Удирдах зөвлөлийн гишүүн	Спортыг хөгжүүлэх	2015 оноос удирдах зөвлөлийн гишүүн болсон.

Тайлбар: Холбоо, нэгдэл, хөдөлгөөн, нутгийн зөвлөлийн тэргүүн, гишүүн, нам, улс төр, олон нийтийн байгууллагын гишүүнчлэлд байсан болон байгаа талаар бичнэ.

2.4. Төлөөлөл хэрэгжүүлсэн байдал

№	Хувь хүн, хуулийн этгээдийн нэр	Үйл ажиллагааны чиглэл	Төлөөллийг хаана, хэзээ, хэрхэн хэрэгжүүлсэн	Тайлбар
1	Төрсөн ах Д.Болдсайхан	--	2019 онд төрсөн ах Д.Болдсайханы өмчлөлийн орон сууцыг худалдан борлуулахад итгэмжлэлээр төлөөлсөн	Улаанбаатар хот, Хан-Уул дүүргийн 11 дүгээр хороо, Шинэ өглөө хотхоны 503 тоот 3 өрөө орон сууцыг худалдсан.

Тайлбар: Хувь хүн, хуулийн этгээдийг төлөөлөн тодорхой үйл ажиллагаа, харилцаанд оролцсон талаар бичнэ.

2.5. Бэлэг, үйлчилгээ, өв залгамжлал, хандив, тусалцаа, хөнгөлөлт

№	Эх сурвалжийн нэр, хаяг	Бэлэг, үйлчилгээ, өв залгамжлалын төрөл	Хандив, тусалцаа, хөнгөлөлтийн зориулалт	Үнэлгээ / төгрөг/	Тайлбар
1	Эцэг М.Дорж /өв залгамжлал/	Өв залгамжлалаар Улаанбаатар хот, Баянгол дүүргийн 5 дугаар хороо, 10 дугаар хороолол, 9А байрны 251 тоот орон сууц	--	80.000.000	Эцэг М.Доржоос өв залгамжлалаар авсан.
2	Сангийн яам /тусалцаа/	Бэлэн мөнгө	Орон сууцны нөхцөл сайжруулах	2 000 000	Байгууллагаас орон сууцны нөхцөл сайжруулах
	Нийт дүн			82 000 000	

Тайлбар: Тухайн албан тушаалтны нэг сарын цалингаас дээш хэмжээний бэлэг, үйлчилгээ авсныг бичнэ. Хууль ёсны өв залгамжлалаар хүлээн авсан буюу авах хөрөнгийн талаар мэдүүлнэ.

2.6. Урьдчилсан мэдүүлэг, бусад мэдэгдэл, тайлбар гаргасан байдал

№	Мэдүүлэг, мэдэгдлийн нэр	Мэдүүлэг, мэдэгдэл, тайлбарыг хэзээ, хаана, хэнд гаргасан /Байгууллага, албан тушаалтан/	Гаргах болсон шалтгаан, нөхцөл	Товч утга
1	Ашиг сонирхлын зөрчилгүй гэдгээ илэрхийлэх, зөрчил үүссэн тухай мэдэгдэл	Сангийн яамны Хуулийн зөвлөх Д.Намсрайжавт 2019.03.01	Худалдан авах ажиллагааны үнэлгээний хорооны гишүүнээр ажиллахдаа гаргасан.	Авто замын газраас зарласан тендэрт үнэлгээний хорооны гишүүнээр оролцохдоо ашиг сонирхлын зөрчилгүй гэдгээ илэрхийлсэн.
2	Хувийн ашиг сонирхлын урьдчилсан мэдүүлэг	Эрүүл мэндийн яаманд 2019.04.15-ны өдөр гаргасан	Нийтийн албанд томилогдохоор нэр дэвшихдээ гаргасан.	Хувийн ашиг сонирхлын урьдчилсан мэдүүлгийг гаргасан.

Тайлбар: Тухайн жилд нийтийн албанд томилогдохоор нэр дэвшихдээ гаргасан урьдчилсан мэдүүлэг, бусад мэдэгдэл, тайлбар гаргасан тухай бичнэ.

2.7. Албан тушаалын бүрэн эрхийнхээ дагуу олж авсан мэдээллийг хууль бусаар задруулах, албан үүрэгтээ хамааралгүй байдлаар ашиглахгүйг мэдэгдье.

Гарын үсэг

Д.Болдбаяр

Гурав. Хөрөнгө, орлого:

№	Орлогын төрөл	Орлогын дүн		Орлогын эх үүсвэр
		өөрийн	гэр бүлийн гишүүний	
1	Үндсэн цалин, хөдөлмөрийн хөлс болон тэдгээртэй адилтгах хөдөлмөр эрхлэлтийн орлого	9 024 856	15 650 273	Тухайн жилд авсан өөрийн болон эхнэрийн нийт цалин хөлс
2	Шагнал, урамшуулал болон тэдгээртэй адилтгах хөдөлмөр эрхлэлтийн орлого/ албан байгууллага болон бусад хуулийн этгээд, хувь хүнээс олгосон шагнал, урамшуулал/	720 850	-	Үр дүнгийн гэрээний урамшуулал болон "Төрийн албаны тэргүүний ажилтан" цол тэмдгээр шагнуулсан шагналын орлого
3	Үйл ажиллагааны орлого / үндсэн ажлаас гадуур ажиллаж олсон орлого, хувиараа үйлдвэрлэл, үйлчилгээ эрхэлсний орлого/	8 250 000	-	Төмс болон чацаргана тариалж, борлуулсаны орлого

Өөрийн, эхнэрийн болон хүүхдүүдийн хугацаатай, хугацаагүй хадгаламж дахь хүүгийн орлого			2 234 561		Хөрөнгийн орлого /гүрээс, эрхийн шимтгэл, ногдол ашиг, хүүгийн орлого, хөрөнгө бусдад ашиглуулсны орлого/
Улаанбаатар хот, Баянгол дүүрэг, 5-р хороо, Өнөр хотхоны 10-р байр, 65 тоот, 34м ² талбайтай 1 өрөө байрыг иргэн Б.Бадамтай түрээсийн гэрээ байгуулж, хөлслүүлсэн түрээсийн орлого		7 200 000			4
"Улам-Ундрах" ХХК-ийн 2019 оны ногдол ашиг		15 000 000	15 000 000		
2019.08.09-нд "ВВВ" ХК-ийн 500 ш хувьцааг "УЛС" ХК-д худалдан борлуулсны орлого			300 000		
Япон улсаас оруулжирсэн 2019.02.25-нд иргэн Л.Доржид 11,2 сая төгрөгөөр Ниссан Тийда автомашиныг, 2019.05.03-нд иргэн А.Сүхбатад 13,6 сая төгрөгөөр Тойота Гранд Марк II автомашиныг, 2019.05.03-нд иргэн У.Ундрахт 10,5 сая төгрөгөөр Тойота Витз маркийн (номергүй) автомашиныг тус тус худалдаж борлуулсан.		35 265 000			5
2019.09-р сард Архангай аймгийн Ихтамир сумын иргэн Х.Дамбад 30 толгой хонь худалдсан.			3 600 000		

6	Хандивын орлого /бусдаас авсан мөнгөн хандив, тусламж/	2 000 000	-	Орон сууцны нөхцөл сайжруулахад дэмжлэг үзүүлж байгууллагаас олгосон мөнгөн тусламж
7	Бусад орлого /шинжлэх ухаан, утга зохиол, урлагийн бүтээл туурвих, бүтээгдэхүүний ашигтай загвар зохион бүтээх, спорт, урлагийн тоглолт зохион байгуулах, тэдгээрт оролцох замаар олсон орлого, тэдгээртэй адилтгах бусад орлого, шагнал, төлбөрт таавар, бооцоот тоглоом, эд мөнгөний хонжворт сугалааны орлого, төрөөс олгож байгаа бүх төрлийн мөнгөн тэтгэмжийн орлого /	-	240 000	2019 онд улсаас олгосон хүүхдийн мөнгө
8	Нийт дүн	41 130 267	73 235 237	

Тайлбар: Тайлант хуацаанд олсон орлогыг бичнэ.

3.2. Хөрөнгө, зээл

« Орон сууц, барилга, байгууламж байхгүй бол /-/ тэмдэглэгээ хийх

3.2.1. Орон сууц, барилга, байгууламж

№	Орон сууц, барилга, байгууламжийн төрөл	Хийц, талбай	Байршил /хаяг/	Зах зээлийн үнэлгээ /төгрөг/	Бүртгэлийн гэрчилгээний дугаар	Эх үүсвэрийн тайлбар
1	Нийтийн орон сууц	Угсармал, 60 м2, 3 өрөө	Баянгол дүүргийн 5 дугаар хороо, 10 дугаар хороолол, 9А байрны 251 тоот	80 000 000	Ү- 2204689721	Эцэг М.Доржоос өвлөгдсөн. Өмчлөгч Д.Болдбаяр
2	Авто гараж	Тоосгон, 12 м2	Баянгол дүүргийн 5 дугаар хороо, 10 дугаар хороолол, 9А байрны дэргэд	10 000 000	Ү- 2204689729	2005 онд 3 сая төгрөгөөр худалдаж авсан. Хьондэй Соната II маркийн машин зарсан орлогоор авсан.
3	Зуслангийн байр	Палкан, 60 м2, мансардтай, 2 өрөө	Сүхбаатар дүүргийн 15 дугаар хороо, Шарга морьт зуслан	25 000 000	Ү- 2304680698	2007-2010 онд 15 сая төгрөгийн өртөгтэйгээр өөрсдөө барьсан. Тухайн үед банкны 10 сая төгрөгийн зээл авсан, үлдсэн мөнгийг гэр бүлийн гишүүдийн цалин, хуримтлал, компанийн ногдол ашгийн орлогоор бий болгосон.

4	Нийтийн орон сууц	Төмөр бетонон цугтамал, 34 м2, 1 өрөө	Баянгол дүүргийн 5 дугаар хороо, Өнөр хотхоны 10 дугаар байрны 65 тоот	40 000 000	У- 2203512689	2011 онд 40 сая төгрөгөөр худалдаж авсан. Эх үүсвэр нь Орон сууц санхүүжилтийн корпорацаас 35 сая төгрөг. Үлдсэн 5 сая төгрөгийг үйл ажиллагааны орлогоор бий болгосон. Эхнэр хадам эцэг, эхийн дундын өмчлөл.
5	Авто зогсоол	15 м2	Баянгол дүүргийн 5 дугаар хороо, Өнөр хотхоны 10 дугаар байрны зоорийн давхарт 15 тоот зогсоол	14 000 000	У- 22016582568	Японоос оруулж ирсэн машин зарсан орлогоор 2010 онд 10 сая төгрөгөөр худалдаж авсан.
Нийт дүн		159 000 000				

Тайлбар: “Орон сууц, барилга, байгууламжийн төрөл” хэсэгт хувийн болон нийтийн орон сууц, үйлдвэрлэл, үйлчилгээний зориулалттай барилга, авто зогсоол, гараж, зуслангийн байр, гэр зэргийг мэдүүлнэ. “Хийц, талбай” баганад тухайн барилга байгууламжийн хийц, өрөөний тоо, талбайн хэмжээ, зах зээлийн үнэлгээг мэдүүлэг гаргах үеийн зах зээлийн ханшаар үнэлж бичнэ. Гадаад улс, чөлөөт бүсэд байгаа орон сууц, барилга, байгууламжийг мэдүүлнэ.

а Тээврийн хэрэгсэл байхгүй бол /-/ тэмдэглэгээ хийх

3.2.2. Тээврийн хэрэгсэл

№	Тээврийн хэрэгслийн төрөл, үйлдвэрлэсэн он	Тоо, ширхэг	Гэрчилгээ, улсын дугаар, эзэмшигчийн нэр	Зах зээлийн үнэлгээ /төгрөг/	Эх үүсвэрийн тайлбар
1	Тоёота Ключер, 2004 онд үйлдвэрлэгдсэн	1 ш	АЯ123456, УНП 12-34, Д.Болдбаяр	17 000 000	2010 онд 15 саятөгрөгөөр худалдаж авсан. Худалдаа хөгжлийн банкны хадгаламжаас 2 сая төгрөг, “Улам- Учдрах” ХХК-ын ногдол ашгаас 5 сая төгрөг, урьд нь хэрэглэж байсан Гранд Марк II маркийн УБӨ 23-45 дугаартай машиныг борлуулсан 8 сая төгрөгөөр эх үүсвэрийг бий болгосон.
2	Тоёота Приус, 2002 онд үйлдвэрлэгдсэн	1 ш	АЯ654321, УБП 34-56, О.Энхцэцэг	6 000 000	2009 онд 8 сая төгрөгөөр хадам эцэг, эхээс эхнэр О.Энхцэцэгт худалдаж авч өгсөн.
Нийт дүн				23 000 000	

Тайлбар: “Тээврийн хэрэгсэл” хэсэгт автомашин, өөрөө явагч хэрэгсэл, усан онгоц, нисэх онгоц, бусад техник, тоног төхөөрөмжийг мэдүүлнэ. Зах зээлийн үнэлгээг мэдүүлэг гаргах үеийн зах зээлийн ханшаар үнэлж бичнэ.

■ Мал, аж ахуй байхгүй бол /-/ тэмдэглэгээ хийх

3.2.3 Мал, аж ахуй					
№	Төрөл	Тоо, толгой	Зах зээлийн үнэлгээ /төгрөг/	Эх үүсвэрийн тайлбар	Байршил
1	Хонь	126	11 340 000	Өвөө Н.Мягмараас 2000 онд тасалж өгсөн 20 хонь, төлөөр өссөн	Архангай аймгийн Их тамир суманд нагац ах М.Рагчаагийн байдаг
2	Ямаа	85	7 650 000	Өвөө Н.Мягмараас 2000 онд тасалж өгсөн 20 ямаа, төлөөр өссөн	Архангай аймгийн Их тамир суманд нагац ах М.Рагчаагийн байдаг
3	Адуу	19	5 700 000	Аав М.Доржоос 2005 онд 5 адуу тасалж өгсөн, 2007 онд Хэнтий аймгаас 3 унагатай түүг 3 сая төгрөгийн хуримтлалын орлогоор худалдаж авсан, төлөөр өссөн.	Архангай аймгийн Их тамир суманд нагац ах М.Рагчаагийн байдаг
4	Хурдан удмын адуу	5	5 000 000	Найз нөхдөөс бэлэглэсэн.	Архангай аймгийн Их тамир суманд нагац ах М.Рагчаагийн байдаг
	Нийт дүн		29 690 000		

Тайлбар: “Мал, аж ахуй” хэсэгт таван хошуу малаас гадна туслах аж ахуйн чиглэлээр үржүүлж байгаа гахай, тахиа, бусад тэжээвэр амьтдыг мэдүүлнэ.

а Газар байхгүй бол /-/ тэмдэглэгээ хийх.

3.2.4 Газар

№	Газар өмчлөх, эзэмших, ашиглах эрхийн гэрчилгээний дугаар, он, сар, өдөр	Төрөл, хэмжээ	Байршил /бус нутаг, хаяг	Зах зээлийн үнэлгээ /төгрөг/	Эх үүсвэрийн тайлбар
1	ГД:987654, 2004.10.24-ны өдрийн Сүхбаатар дүүргийн Засаг даргын 358, дугаартай захирамжаар	Эзэмших эрхтэй, 0.04 га	Сүхбаатар дүүргийн 15 дугаар хороо, Шарга морьт зуслан	--	Хуулийн дагуу улсаас үнэгүй авсан.
2	ГД:123456, 2008.12.19-ны өдрийн Нийслэлийн Засаг даргын 147 дугаартай захирамжаар	Өмчлөх эрхтэй, 0.07 га	Сонгино-Хайрхан дүүргийн 20 дугаар хороо, Тахилтын аманд	4 000 000	2008 онд цалин, хуримтлалын орлогоор 500000 төгрөгөөр худалдаж авсан.
3	2006.10.24-ны өдрийн Баянгол дүүргийн Засаг даргын 322 дугаартай захирамжаар	Ашиглах эрхтэй, 12м2	Баянгол дүүргийн 5-р хороо 10-р хороолол 9А байрны дэргэд	--	Гэрээгээр түр ашиглаж байгаа
Нийт дүн				4 000 000	

Тайлбар: Мэдүүлгэ гаргагчийн болон гэр бүлийн гишүүдийн өмчлөл, эзэмшилд байгаа болон ашиглаж байгаа газрыг мэдүүлнэ.

■ Үнэт эдлэл, урлагийн бүтээл байхгүй бол /-/ тэмдэглэгээ хийх.

3.2.5 Үнэт эдлэл, урлаг, түүхийн үнэт зүйл			
№	Хөрөнгийн нэр	Үнэлгээ /Төгрөг/	Эзэмшигчийн нэр
1	Шүрэн толгойтой халтар манан хөөрөг	20 000 000	Д.Болдбаяр
2	Мөнгөн тоногтой хуучны эмээл хазаар	5 000 000	Б. Тэмүүлэн
	Нийт дүн	25 000 000	

■ Хадгаламж байхгүй бол /-/ тэмдэглэгээ хийх.

3.2.6 Хадгаламж, бэлэн мөнгө, хувийн харилцах болон төлбөрийн данс, картны үлдэгдэл			
№	Банк, санхүүгийн байгууллагын нэр	Дүн /Төгрөг/	Эзэмшигчийн нэр
1	Худалдаа хөгжлийн банкны хугацаатай хадгаламж	26 657 500	О.Энхцэцэг
2	Худалдаа хөгжлийн банкны цалингийн карт	237 000	Д.Болдбаяр
3	Хаан Банк, хувийн харилцах данс	2 345 000	О.Энхцэцэг
4	Бэлэн мөнгө	680 000	О.Энхцэцэг, Д.Болдбаяр
	Нийт дүн	29 899 500	

Тайлбар: Энэ хэсэгт гадаад, дотоодын банк, санхүүгийн байгууллагад байгаа бүх төрлийн данс, картны үлдэгдлийг мэдүүлнэ.

ᠰ Авлага байхгүй бол +/- тэмдэглэгээ хийх.

3.2.7 Авлага			
№	Хувь хүн, хуулийн этгээдийн нэр	Дүн /төгрөг/	Хугацаа, хүү
--	Д.Дагвадорж	3 000 000	--
	Нийт дүн		Тайлбар Найздаа түр зээлдүүлсэн.

ᠰ Зээл байхгүй бол +/- тэмдэглэгээ хийх.

3.2.8 Зээл					
№	Зээлдүүлэгчийн нэр, хаяг	Анх авсан зээлийн хэмжээ /төгрөг/	Тухайн жилд зээл, зээлийн хүүд төлсөн дүн /төгрөг/	Зээл авсан, болон төлж дуусах огноо	Зориулалт
1	Орон сууц санхүүжилтийн корпораци	35 000 000	4 236 890	2011.07.20 - 2021.07.20	Орон сууц худалдан авах
	Нийт дүн	35 000 000			Улаанбаатар хот, Баянгол дүүргийн 5 дугаар хороо, Өнөр хотхоны 10 дугаар байрны 65 тоот

Тайлбар: Энэ хэсэгт өөрийн болон гэр бүлийн гишүүдийн авсан зээлийн талаарх мэдээллийг мэдүүлнэ.

■ Хөрөнгө оруулалт байхгүй бол /-/ тэмдэглэгээ хийх.

3.2.9. Компани, нөхөрлөл, хоршоонд оруулсан хөрөнгө оруулалт

№	Хуулийн этгээдийн нэр, хэлбэр	Хувьцааны тоо	Нэгж хувьцааны унэ /төгрөг/	Хувьцааг худалдаж авсан үнэ /төгрөг/	Хуулийн этгээдийн нийт дүрмийн сан /төгрөг/	Ногдол хувь	Эх үүсвэрийн тайлбар
1	"Улам-Ундрах" ХХК	1000 ш	-	-	1 000 000	100%	2006 онд эхнэрийн хамт үүсгэн байгуулсан. О.Энхцэцэг 50 хувийг, Д.Болдбаяр 50 хувийг тус тус эзэмшдэг. Гадаад, дотоод худалдаа, хүнсний үйлдвэрлэл үйлчилгээ явуулдаг.
2	"Их дэлгүүр" ХК	148 ш	568	-	-	-	1991 онд цэнхэр тасалбараар улсаас үнэгүй өгсөн, өөрийн нэр дээр бүртгэлтэй
	Нийт дүн				1 000 000		

Тайлбар: Өөрийн болон гэр бүлийн гишүүдийн үүсгэн байгуулсан болон хувь нийлүүлсэн хуулийн этгээд, түүний толгой, охин, хараат болон салбар компани, аж ахуйн нэгж, гадаад, дотоодын хөрөнгийн биржээс худалдан авсан хувьцаа, бонд, бусад үнэт цаасыг мэдүүлнэ. Хөрөнгийн эх үүсвэрийг тодорхой бичнэ

« Эрх, патент, тусгай зөвшөөрөл эзэмшдэггүй бол /-/ тэмдэглэгээ хийх.

3.2.10 Эрх, патент, тусгай зөвшөөрөл

№	Төрөл	Эзэмшигчийн нэр	Тусгай зөвшөөрлийг олгосон байгууллага, огноо	Тайлбар
1	Зохиогчийн эрх	Д.Болдбаяр	Оюуны өмчийн газар, 2010 он	“Ухаарлын хишиг” ном бичиж зохиогчийн эрх авсан.

Тайлбар: Өөрийн болон гэр бүлийн гишүүдийн өмчлөл, эзэмшилд байгаа зохиогчийн эрх, патент, тусгай зөвшөөрлийг мэдүүлнэ.

Мэдүүлгийг үнэн зөв мэдүүлсэн:

/гаарын үсэг/

/Д.Болдбаяр/

/гаарын үсгийн тайлал/

2019 оны 02 дугаар сарын 08-ны өдөр
огноо

ТАВ. ХУВИЙН АШИГ СОНИРХЛЫН УРЬДЧИЛСАН МЭДҮҮЛЭГ ГАРГАХ

Хувийн ашиг сонирхлын мэдүүлэг болон хөрөнгө, орлогын мэдүүлэг гаргах үүрэгтэй нийтийн албан тушаалд томилогдохоор нэр дэвшсэн болон цаашид тухайн байгууллагын зохион байгуулалтын нэгж дотроо ажлын байрны тодорхойлолт, эрхлэх асуудлын чиг үүрэгт нь өөрчлөлт орсны улмаас шилжүүлэн болон сэлгэн томилох, туршилтын хугацаагаар, Төрийн албаны тухай хуулийн хүрээнд тухайн албан тушаалын албан үүргийг түр орлон гүйцэтгэгчээр томилогдохын өмнө Хувийн ашиг сонирхлын урьдчилсан мэдүүлэг /цаашид “ХАСУМ” гэх/-ийг УИХ-ын Хууль зүйн байнгын хорооны 2012 оны 05 дугаар тогтоолын 3 дугаар хавсралтаар баталсан маягтын дагуу гаргана.

Нэр дэвшигч нь ХАСУМ-ийн маягтыг төрийн албан хаагчийн анкетын хамт бөглөөд тухайн байгууллагын ЭБАТ-д гаргана. Байгууллагын томилох эрх бүхий удирдах албан тушаалтнаас ХАСУМ-ийг холбогдох материал /ТАХ-ийн анкет, батлагдсан ажлын байрны тодорхойлолт/-ын хамт албан бичгээр Авлигатай тэмцэх газар /Хяналт шалгалт, дүн шинжилгээний хэлтэс/-т хүргүүлнэ.

Авлигатай тэмцэх газар нь материалыг хүлээн авснаас хойш ажлын 10 хоногийн дотор хянан үзэж, тухайн албан үүргийг гүйцэтгэхэд ашиг сонирхлын зөрчил үүсэх эсэх талаар албан бичгээр мэдэгдэх бөгөөд үүнийг үндэслэн байгууллагын удирдлага буюу томилох эрх бүхий албан тушаалтан нь хуульд нийцүүлэн томилгоо хийнэ. /Загвар жишээ №2/

ЗАГВАР ЖИШЭЭ № 2

УИХ-ын Хууль зүйн байнгын хорооны
2012 оны 05-р тогтоолын 3-р хавсралт

НИЙТИЙН АЛБАНД ТОМИЛОГДОХООР НЭР ДЭВШСЭН ЭТГЭЭДИЙН ХУВИЙН АШИГ СОНИРХЛЫН УРЬДЧИЛСАН МЭДҮҮЛЭГ

1. Мэдүүлэг гаргагчийн талаарх мэдээлэл

Ургийн овог: Бичээч	Эцэг/эхийн нэр: Гармаа	Нэр: Сандаг
Регистрийн дугаар:	Төрсөн он, сар, өдөр: 1975-10-16	Иргэний үнэмлэхийн дугаар:
A Ю 7 5 1 0 1 6 0 0		Оршин суугаа газрын хаяг:
Төрсөн газар: Ховд аймаг, Зэрэг сум, төрөх эмнэлэг		Хан-Уул дүүрэг 3 дугаар хороо, 9 дүгээр хороолол, 29/А байрны 27 тоот
Гар утас:9990-9990 Гэрийн утас:7011-2469 Цахим шуудангийн хаяг: G_Sap@gmail.com		Урьд нийтийн албанд ажиллаж байсан эсэх /ямар байгууллагад/: Мэргэжлийн хяналтын ерөнхий газар, Замын-Үүд дэх Гаалийн газар
Сүүлийн хоёр жилийн ажил эрхлэлт: Мэргэжлийн хяналтын ерөнхий газрын Санхүүгийн хяналтын улсын байцаагч		Албан тушаал: Ахлах байцаагч
Нийтийн албаны аль байгууллага, албан тушаалд томилогдохоор нэр дэвшсэн:		
Сангийн яамны Төсвийн хяналт, эрсдэлийн удирдлагын газарт ахлах мэргэжилтэн		
Нэр дэвшсэн нийтийн алба /гөрийн байгууллага/, түүний салбар, нэгжийн үйл ажиллагаатай хамааралтай худалдаа, үйлдвэр, үйлчилгээ эрхэлж байсан эсэх:		

Үгүй

2. Мэдүүлэг гаргагчийн гэр бүлийн байдал

Гэр бүлийн байдал	Эцэг /эх/- ийн нэр, нэр	Регистрийн дугаар	Төрсөн газар, үндсэн харьяа	Эрхэлж байгаа ажил, албан тушаал	Ажиллаж байгаа байгууллага, сурч байгаа сургууль, оршин суугаа газрын хаяг
Эхнэр, нөхөр, хамтран амьдрагч	Дондогийн Сарантуяа	Ш376060120	Улаанбаатар хот, Чингэлтэй дүүрэг 1 дүгээр төрөх, Улаанбаатар хот, Хан-Уул дүүрэг	"Өнөр- Арвинхих" ХХК- ийн ерөнхий захирал	Ажлын хаяг: УБ хот, Баянгол дүүрэг, 4-р хороо, Алтэн дөл центр 12 тоот. Гэрийн хаяг: Хан-Уул дүүрэг 3-р хороо, 9-р хороолол, 29/А байрны 27 тоот.
	Хүүхэд		Улаанбаатар хот, Баянгол дүүрэг, Эх нялхас эрдэм шинжилгээний төв	ШУТИС-ийн Мэдээллийн технологийн сургуульд оюутан	Хан-Уул дүүрэг 3 дугаар хороо, 9 дүгээр хороолол, 29/А байрны 27 тоот.
Эцэг Эх			Улаанбаатар хот, Баянгол дүүрэг, Эх нялхас эрдэм шинжилгээний төв	Баянгол дүүргийн 38-р дунд сургуульд сурагч	Хан-Уул дүүрэг 3 дугаар хороо, 9 дүгээр хороолол, 29/А байрны 27 тоот.
					-- --

Тайлбар: Хамт амьдарч байгаа болон өрхийн бүртгэлд бүртгэлтэй эхнэр, нөхөр, хамтран амьдрагч, хүүхэд, эцэг, эхийг бичнэ.

3. Хувийн ашиг сонирхол

3.1. Мэдүүлэг гаргалчтай хамаарал бүхий этгээд

Эцэг /эх/- ийн нэр, нэр	Ямар хамааралтай болох	Ажиллаж байгаа /байсан/ байгууллага, албан тушаал	Бизнес, үйл ажиллагааны чиглэл	Төрсөн газар, үндсэн харьяа
Даржаагийн Доржготов	Эцэг	"ҮҮ" ХХК-ийн ерөнхий захирал	Харуул, хамгаалалт	Ховд аймаг, Зэрэг сум, Өвөрхангай аймаг, Арвайхээр сум.
Зундуйн Дондог	Хадам эцэг	Тэтгэвэрт	---	Сэлэнгэ аймаг, Баруунбүрэн сум, УБ хот, Баянзүрх дүүрэг.
Дашжамцгийн Цэрэнханд	Хадам эх	Бага ангийн багшаар ажиллаж байсан. 2013 онд тэтгэвэрт гарсан.	---	Булган аймаг, Хишиг-Өндөр сум, УБ хот, Баянзүрх дүүрэг.
Гармаагийн Намсрай	Төрсөн ах	Санхүүгийн зохицуулах хороонд мэргэжилтэн	Төрийн алба	Ховд аймаг, Зэрэг сум, УБ хот, Сүхбаатар дүүрэг.
Гармаагийн Өнөрболд	Төрсөн дүү	Өвөрхангай аймгийн Засаг даргын Тамгын газрын Санхүү, төрийн сангийн хэлтсийн дарга	Төрийн алба	Өвөрхангай аймаг, Арвайхээр сум.
Дондогийн Туяа	Эхнэрийн эгч	Бүгд Найрамдах Солонгос Улсад ажиллаж амьдардаг.	БНСУ-д оёдлын үйлдвэр.	Улаанбаатар хот, Чингэлтэй дүүрэг 1 дүгээр төрөх, УБ хот, Баянзүрх дүүрэг.
Дондогийн Оюунцэцэг	Эхнэрийн дүү	МУИС-н Эдийн засгийн сургуульд оюутан.	Боловсрол	Улаанбаатар хот, Чингэлтэй дүүрэг 1 дүгээр төрөх, УБ хот, Хан-Уул дүүрэг

Тайлбар: Нийтийн албан тушаалтны эрхлэх асуудлын хүрээ, шууд болон шууд бус нөлөөлөл боломжтой байгууллагад харьяалалтай болон хамааралтай ажил эрхэлж байгаа /байсан/ өрх тусгаарласан эцэг, эх, хүүхэд, төрсөн ах, эгч, дүү, эхнэр /нөхөр/, хамтран амьдрагчийн эцэг, эх, төрсөн ах, эгч, дүүг бичнэ.

3.2. Мэдүүлэг гаргагчтай нэгдмэл сонирхолтой этгээд

Ашгийн төлөө үйл ажиллагаагаар холбогдсон хувь хүн, хуулийн этгээдийн нэр	Ямар харилцаатай /байсан/ болох /хуулийн этгээд бол ямар хамааралтай болох/	Үйл ажиллагааны чиглэл, зорилго	Байгууллага, ажил, албан тушаал Эрхэлж байгаа /байсан/ үйл ажиллагааны төрөл/	Тайлбар
"Өнөр-Арвижих" ХХК	Хувь эзэмшигч, үүсгэн байгуулагч	Тээвэр зуучлал	--	2009 онд эхнэрийн хамтаар үүсгэн байгуулсан.
У.Дамбийжанцан	Найз	--	Япон улсаас хамтарч автомашины сэлбэг, хэрэгсэл импортоор оруулж ирж борлуулж ашиг олдог.	2012 оноос эхлэн одоог хүртэл хамтарч ажиллаж байна.

Тайлбар: Нийтийн албан тушаалтантай ашгийн төлөө үйл ажиллагаагаар холбоотой хувь хүн, хуулийн этгээдийн талаар бичнэ.

3.3. Гишүүнчлэл, хуулийн этгээдийн удирдах зөвлөлийн гишүүн

№	Хаана, ямар байгууллагад харьяалалтай болох	Албан тушаал, үүсгэн байгуулагч, гишүүн, дэмжигчийн аль нь болох	Үйл ажиллагааны чиглэл, зорилго	Тайлбар
1.	Мэргэшсэн нягтлан бодогчдын институт	Гишүүн	Нягтлан бодогчдыг мэдлэгийг дээшлүүлэх	2009 оноос
2.	Монголын Буудлагын спортын холбоо	Удирдах зөвлөлийн гишүүн /байсан/	Спортыг хөгжүүлэх	2009-2015 онд гишүүнээр ажиллаж байсан.

Тайлбар: Холбоо, нээдэл, хөдөлгөөн, нутгийн зөвлөлийн тэргүүн, гишүүн, нам, улс төр, олон нийтийн байгууллагын гишүүнчлэлд байсан болон байгаа талаар бичнэ.

3.4. Төлөөлөл хэрэгжүүлсэн байдал

№	Хувь хүн, хуулийн этгээдийн нэр	Үйл ажиллагааны чиглэл	Төлөөллийг хаана, хэзээ, хэрхэн хэрэгжүүлсэн	Тайлбар
1.	Төрсөн ах Гармаагийн Намсрай	--	2015 онд төрсөн ах Г.Намсрайгийн өмчлөлийн газрыг худалдахад итгэмжлэлээр төлөөлсөн.	УБ хот, Хан-Уул дүүргийн Өлзийт хороололд байрлах 0,07 га газрыг худалдсан.

Тайлбар: Хувь хүн, хуулийн этгээдийг төлөөлөн тодорхой үйл ажиллагаа, харилцаанд оролцсон талаар бичнэ.

3.5. Нэр дэвшсэн нийтийн алба, байгууллагад ажилладаг, түүний эрхлэх асуудал, харьяалах нутаг дэвсгэрт байгаа хамаарал бүхий этгээд

№	Эцэг /эх/-ийн нэр, нэр	Эрхэлж байгаа ажил, албан тушаал	Ямар хамааралтай болох
1.	Гармаагийн Өнөрболд	Өвөрхангай аймгийн Засаг даргын Тамгын газрын Санхүү, төрийн сангийн хэлтсийн дарга	Төрсөн дүү Г.Өнөрболд нь Өвөрхангай аймгийн Засаг даргын Тамгын газрын Санхүү, төрийн сангийн хэлтсийн дарга бөгөөд Сангийн яамнаас аймгуудын санхүү, төрийн сангийн үйл ажиллагаанд хяналт тавьдаг.

Тайлбар: Ямар хамааралтай болох талаар дэлгэрэнгүй тайлбарыг бичнэ.

Жич: Энэхүү маягад төрийн албан хаагчийн анкет, ял шийтгэлгүй эсэх талаарх тодорхойлолт, хуулийн этгээдийн үүсгэн байгуулагч, хөрөнгө, оруулагчийн талаарх лавлагаа, бусад шаардлагатай баримт бичгийг хавсаргана.

Мэдүүлгийг үнэн зөв мэдүүлсэн:

/Г.Сандаг/

/гарын үсэг/

/гарын үсгийн тайлал/

2018 оны 06 дугаар сарын 25-ны өдөр

огноо

ЗУРГАА. АШИГ СОНИРХЛЫН ЗӨРЧИЛ ҮҮССЭН ЭСЭХ АСУУДЛААР МЭДЭГДЭЛ, ТАЙЛБАР ГАРГАХ

Нийтийн албанд нийтийн болон хувийн ашиг сонирхлыг зохицуулах, ашиг сонирхлын зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.1-д заасны дагуу албан тушаалтан захиргааны акт гаргах, удирдах, хяналт шалгалт хийх, хариуцлага хүлээлгэх, гэрээ байгуулах, эдгээрийг хэлэлцэх, оролцохын өмнө тус бүр ашиг сонирхлын зөрчилгүй гэдгээ илэрхийлсэн мэдэгдэл гаргах бөгөөд үүнийг УИХ-ын Хууль зүйн байнгын хорооны 2012 оны 5 дугаар тогтоолын 1 дүгээр хавсралтын 3 дахь хэсгийн 3.8-д нарийвчлан зохицуулсан. Үүнд:

- ашиг сонирхлын зөрчилтэй буюу зөрчил үүсч болзошгүй гэж үзвэл Монгол Улсын Ерөнхийлөгч, Улсын Их Хурлын түвшинд батлагдах шийдвэрийн төслийг боловсруулах болон шийдвэр гаргахад оролцох;
- ашиг сонирхлын зөрчилтэй буюу зөрчил үүсч болзошгүй гэж үзвэл Засгийн газар, Засгийн газрын гишүүн, яам, агентлаг, бүх шатны Засаг даргын түвшинд гарах шийдвэрийн төслийг боловсруулах болон шийдвэр гаргахад оролцох;
- төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил үйлчилгээ худалдан авах, шалгаруулах, төрийн өмчит болон төрийн өмчийн оролцоотой хуулийн этгээдийн удирдах түвшинд гарах шийдвэр, гэрээ хэлцлийн төсөл боловсруулах болон шийдвэр гаргахад оролцох.

Дээр дурдсан тохиолдолд ашиг сонирхлын зөрчил үүссэн эсэх талаарх мэдэгдэл, тайлбарыг УИХ-ын Хууль зүйн байнгын хорооны 2012 оны 5 дугаар тогтоолын 4 дүгээр хавсралтаар батлагдсан маягтын дагуу холбогдох байгууллагын удирдлагад гаргаж, ЭБАТ бүртгэнэ.

Ашиг сонирхлын зөрчилтэй гэж ойлгогдохуйц нөхцөл байдал үүсвэл тухайн албан тушаалтан уг нөхцөл байдалд

дээрх маягтын дагуу бичгээр тайлбарыг эрх бүхий байгууллага, албан тушаалтанд гаргана.

Хэрвээ ашиг сонирхлын зөрчил үүсч болзошгүй болон ашиг сонирхлын зөрчил үүссэн нөхцөл байдал бий болсон бол түүний шалтгааны талаар дурдаж, уг албан үүргийг гүйцэтгэхээс албан ёсоор татгалзах нь зүйтэй.

Эрх бүхий байгууллага болон албан тушаалтан нь сонирхлын зөрчил үүссэн тухай мэдэгдлийг шийдвэрлэхдээ ашиг сонирхлын зөрчил үүссэн тухай мэдэгдэл, тайлбарыг хянасны эцэст уг албан үүргийг өөр албан тушаалтнаар гүйцэтгүүлэх эсэх шийдвэрийг нэн даруй бичгээр гаргана.

Албан үүргээ гүйцэтгэхэд ашиг сонирхлын зөрчил үүссэн, үүсч болзошгүй албан тушаалтныг албан үүргээ гүйцэтгэхийг дараах тохиолдолд зөвшөөрч болно:

- тухайн байгууллагын нэгж, эсхүл тухайн засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгжид тухайн албан үүргийг гүйцэтгэх өөр албан тушаалтан байхгүй;
- дээд шатны байгууллагаас өөр албан тушаалтан томилон ажиллуулах боломжгүй;
- тухайн албан үүргийг гүйцэтгэхэд мэргэжлийн өндөр мэдлэг, ур чадвар шаардагдах ба зөвхөн ашиг сонирхлын зөрчилтэй гэдгээ илэрхийлсэн мэдэгдэл гаргасан албан тушаалтан энэ шаардлагыг хангаж байгаа бол;

Ашиг сонирхлын зөрчилтэй гэж ойлгогдохуйц нөхцөл байдал болон ашиг сонирхлын зөрчил үүссэн талаар гаргасан тайлбар, ашиг сонирхлын зөрчилгүй гэдгээ илэрхийлсэн мэдэгдэлд эрх бүхий байгууллага, албан тушаалтан нэн даруй шийдвэр гаргаагүй бол ашиг сонирхлын зөрчилгүй гэж үзсэнд тооцно.

Ийнхүү ашиг сонирхлын зөрчил үүссэн эсэхээ илэрхийлж мэдэгдэх нь Таныг уг албан үүргийг гүйцэтгэхтэй холбоотой аливаа үйл ажиллагаанд ашиг сонирхлын зөрчилтэй эсвэл сонирхлын зөрчилгүй болохыг нотлон харуулах баримт, нөгөө талаас авлига, ашиг сонирхлын зөрчилд холбогдохоос урьдчилан сэргийлж байгаа хэрэг юм. /Загвар жишээ № 3, 4/

ЗАГВАР ЖИШЭЭ №3

УИХ-ын Хууль зүйн байнгын хорооны 2012 оны 05 дугаар
тогтоолын 4 дүгээр хавсралт

АШИГ СОНИРХЛЫН ЗӨРЧИЛГҮЙ ГЭДГЭЭ ИЛЭРХИЙЛЭХ, ЗӨРЧИЛ ҮҮССЭН ТУХАЙ МЭДЭГДЭЛ

Нэг. Нийтийн албан тушаалтан

Ургийн овог: Боржигон	Эцэг (эх)-ийн нэр: Балданжав	Нэр: Заяажаргал
Албан тушаал: Ахлах мэргэжилтэн	Ажиллаж байгаа байгууллага: Боловсрол соёл, шинжлэх ухааны яам	
Албан тушаалд томилогдсон он, сар, өдөр: 2019.10.24	Байгууллагын хаяг: Улаанбаатар хот, Чингэлтэй дүүрэг, Барилгачдын талбай, Засгийн газрын ... дугаар байр	
Албан үүргийн төрөл: Бараа, ажил үйлчилгээ худалдан авах, шалгаруулах	Тайлбар: БСШУСЯ-ны Төрийн нарийн бичгийн даргын 2019.11.09-ний өдрийн А/1010 дугаар тушаалаар “Өмнөговь аймгийн Цогтцэций сумын төвийн ЕБС-ийн барилгын их засварын ажлын гүйцэтгэгч сонгон шалгаруулах” үнэлгээний хорооны бүрэлдэхүүнд гишүүнээр ажилласан. Тендерын дугаар № СС-2015/05/ НТШ-19	

Сонирхлын зөрчилтэй эсэх: **Тийм**

Үгүй

Хоёр. Сонирхлын зөрчилгүйг илэрхийлсэн байдал

Нийтийн албан тушаалтан би дээрх хүснэгтэд тодорхойлсон албан үүргээ гүйцэтгэхэд Нийтийн албанд нийтийн болон хувийн ашиг сонирхлыг зохицуулах, сонирхлын зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх тухай хуульд заасан сонирхлын зөрчилгүй болохыг үүгээр мэдэгдэж байна.

Гурав. Сонирхлын зөрчил үүссэн тухай

Нийтийн албан тушаалтан би дээрх хүснэгтэд тодорхойлсон албан үүргээ гүйцэтгэх хүрээнд:

гаргах, гаргахад оролцох шийдвэр нь хамаарал бүхий этгээдтэй холбоотой гэх /хувь хүн, хуулийн этгээдийн нэр, үйл ажиллагааны чиглэл/:

гэрээ хэлцэл, хэлэлцээрийн оролцогч, эсхүл зээл, хандив, тусламж, үйлчилгээг хувь хүн, хуулийн этгээдээс авч байсан /байгаа/-тай холбогдуулж үүрэг хүлээсэн гэх:

байгууллага, хуулийн этгээдэд ажиллаж байсан, гишүүнчлэлтэй, эсхүл төлөөлөл хэрэгжүүлж байсан /байгаа/ гэх:

Тендерт оролцож байгаа “Говийн хөгжил” ХХК-нд 2017-2018 онд менежерээр ажиллаж байсан.

Бусад /сонирхлын зөрчилтэй бусад нөхцөл байдал/:

нөхцөл байдал бий болсон гэж үзэж Нийтийн албанд нийтийн болон хувийн сонирхлыг зохицуулах, сонирхлын зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.2 дахь хэсэгт заасны дагуу сонирхлын зөрчил үүссэнийг мэдэгдэж, албан үүргээ гүйцэтгэхээс татгалзаж байна.

Дөрөв. Баталгаажуулалт.

Би нийтийн албан хаагчийн үүргээ чанд ухамсарлан энэхүү мэдэгдлийг үнэн зөв гаргасан болохоо үүгээр баталгаажуулж байна.

Боловсрол соёл, шинжлэх ухааны яамны**ахлах мэргэжилтэн****Б.Заяажаргал**

/албан тушаал/

/Гарын үсэг/

/Гарын үсгийн тайлал/

2019 оны 11 дүгээр сарын 28-ны өдөр

ОГНОО

Шийдвэрлэсэн байдал

Ашиг сонирхлын зөрчил үүссэн тохиолдолд албан тушаалтныг албан үүргээ гүйцэтгэхийг зөвшөөрөх эсэх:

Тийм

Үгүй

Хэрэв “Тийм” бол шалтгааныг тэмдэглэнэ үү.

Тухайн албан үүргийг гүйцэтгэх өөр албан тушаалтан байхгүй

Дээд шатны байгууллагаас өөр албан тушаалтан томилон ажиллуулах боломжгүй

Мэргэжлийн өндөр мэдлэг, ур чадвар шаардагдсан албан тушаалтан байхгүй

Баталгаажуулалт:

Төрийн нарийн бичгийн дарга

Д.Батнайрамдал **Д.Батнайрамдал**

.....
/албан тушаал/

/Гарын үсэг/

/Гарын үсгийн тайлал/

2019 оны 11 дүгээр сарын 29-ний өдөр

ОГНОО

ЗАГВАР ЖИШЭЭ №4

УИХ-ын Хууль зүйн байнгын хорооны 2012 оны 05 дугаар
тогтоолын 4 дүгээр хавсралт

АШИГ СОНИРХЛЫН ЗӨРЧИЛГҮЙ ГЭДГЭЭ ИЛЭРХИЙЛЭХ, ЗӨРЧИЛ ҮҮССЭН ТУХАЙ МЭДЭГДЭЛ

Нэг. Нийтийн албан тушаалтан

Ургийн овог: Хатиган	Эцэг (эх)-ийн нэр: Намсрайжав	Нэр: Батбаатар
Албан тушаал: Сумын Засаг дарга	Ажиллаж байгаа байгууллага: Дорноговь аймгийн Замын-үүд сумын Засаг даргын Тамгын газар	
Албан тушаалд томилогдсон он, сар, өдөр: 2019.01.31	Байгууллагын хаяг: Дорноговь аймгийн Замын-үүд сум, 1-р баг	
Албан үүргийн төрөл: “Хяналт шалгалт зохион байгуулах тухай” 2019.09.06-ны өдрийн 258 тоот захирамж гаргах	Тайлбар: Дорноговь аймгийн Замын-үүд сумын төвд байрлах согтууруулах ундаагаар үйлчилдэг, тус сумын Засаг даргын 2019.09.06-ны өдрийн 258 тоот захирамжийн хавсралтад дурдагдсан хяналт шалгалтад хамрагдах аж ахуй нэгж байгууллагуудтай ашиг сонирхлын зөрчилгүй болно.	

Сонирхлын зөрчилтэй эсэх: Тийм

Үгүй

Хоёр. Сонирхлын зөрчилгүйг илэрхийлсэн байдал

Нийтийн албан тушаалтан **Дорноговь аймгийн Замын-үүд сумын Засаг дарга Н.Батбаатар** би дээрх хүснэгтэд тодорхойлсон албан үүргээ гүйцэтгэхэд Нийтийн албанд нийтийн болон хувийн ашиг сонирхлыг зохицуулах, сонирхлын зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх тухай хуульд заасан сонирхлын зөрчилгүй болохыг үүгээр мэдэгдэж байна.

Гурав. Сонирхлын зөрчил үүссэн тухай

Нийтийн албан тушаалтан би дээрх хүснэгтэд тодорхойлсон албан үүргээ гүйцэтгэх хүрээнд:

гаргах, гаргахад оролцох шийдвэр нь хамаарал бүхий этгээдтэй холбоотой гэх /хувь хүн, хуулийн этгээдийн нэр, үйл ажиллагааны чиглэл/:

гэрээ хэлцэл, хэлэлцээрийн оролцогч, эсхүл зээл, хандив, тусламж, үйлчилгээг хувь хүн, хуулийн этгээдээс авч байсан /байгаа/-тай холбогдуулж үүрэг хүлээсэн гэх:

байгууллага, хуулийн этгээдэд ажиллаж байсан, гишүүнчлэлтэй, эсхүл төлөөлөл хэрэгжүүлж байсан /байгаа/ гэх:

Бусад /сонирхлын зөрчилтэй бусад нөхцөл байдал/:

нөхцөл байдал бий болсон гэж үзэж Нийтийн албанд нийтийн болон хувийн сонирхлыг зохицуулах, сонирхлын зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.2 дахь хэсэгт заасны дагуу сонирхлын зөрчил үүссэнийг мэдэгдэж, албан үүргээ гүйцэтгэхээс татгалзаж байна.

Дөрөв. Баталгаажуулалт.

Би нийтийн албан хаагчийн үүргээ чанд ухамсарлан энэхүү мэдэгдлийг үнэн зөв гаргасан болохоо үүгээр баталгаажуулж байна.

Дорноговь аймгийн Замын-Үүд сумын

Засаг дарга

Н.Батбаатар

.....
/албан тушаал/

/Гарын үсэг/

/Гарын үсгийн тайлал/

2019 оны 09 дүгээр сарын 06-ны өдөр
ОГНОО

Шийдвэрлэсэн байдал

Ашиг сонирхлын зөрчил үүссэн тохиолдолд албан тушаалтныг албан үүргээ гүйцэтгэхийг зөвшөөрөх эсэх:

Тийм

Үгүй

Хэрэв “Тийм” бол шалтгааныг тэмдэглэнэ үү.

Тухайн албан үүргийг гүйцэтгэх өөр албан тушаалтан байхгүй

Дээд шатны байгууллагаас өөр албан тушаалтан томилон ажиллуулах боломжгүй

Мэргэжлийн өндөр мэдлэг, ур чадвар шаардагдсан албан тушаалтан байхгүй

Баталгаажуулалт:

.....
/албан тушаал/

/Гарын үсэг/

/Гарын үсгийн тайлал/

..... он сар өдөр

ТЭМДЭГЛЭЛ

ТЭМДЭГЛЭЛ

ТЭМДЭГЛЭЛ

The Asia Foundation

Canada

АВЛИГАТАЙ ТЭМЦЭХ ГАЗАР
АВЛИГАГҮЙ НИЙГМИЙН ТӨЛӨӨ ХАМТДАА

АВЛИГЫГ МЭДЭЭЛЭХ УТАС

110

/ярианы төлбөргүй/

Мэдүүлэг гаргагчийн хөрөнгө, орлогын байдалтай танилцахыг хүсвэл <http://хасхом.iaас.mn/> хаяг руу хандана уу.

Мэдүүлэг гаргагч Та Хувийн ашиг сонирхлын мэдүүлэг болон хөрөнгө, орлогын мэдүүлгээ <https://meduuleg.iaас.mn/> хаяг руу хандаж мэдүүлнэ үү.

СУДАЛГААНЫ САН